

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Portræt

Skoleforeningens personalekontor servicerer medarbejderne fra den da de har været ansøgere, til de går på pension..

Side 5

“ Vi er fortsat én skole, bare placeret på to forskellige steder.

Torben Hansen, afdelingsleder
om Duborg-Skolen

Side 3

Økologisk musical

Side 8

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Samarbejde om børn med særlige behov

Undervisning

Danske børn i Sydslesvig kan nu undervises på delstatens udviklingscentre.

Dansk Skoleforening og de slesvig-holstenske Landesförderzentren (udviklingscentre for handicappede) samarbejder nu om børn med særlige pædagogisk behov. Skoleforeningens formand Udo Jessen og den slesvig-holstenske undervisningsminister Britta Ernst har skrevet under på en aftale, der gør det muligt, at børn i danske skoler, der har nedsat hørelse, er svagsynet eller har motoriske handicaps, kan få specialpædagogisk undervisning. Denne undervisning får de fra specialuddan-

Skoleforeningens formand, Udo Jessen og undervisningsminister Britta Ernst.

nede lærere på delstatens centre for handicappede, enten ved at lærerne

kommer ud på skolen, eller børnene undervises på et af centrene i nogle

timer om ugen.

En særlig viden

- Jeg er rigtig glad for, at vi sammen har fundet en vej til at forbedre støtten til disse børn, siger undervisningsminister Britta Ernst, og Skoleforeningens formand Udo Jessen påpeger, at det giver rigtig god mening, at man samarbejder på et område, hvor delstaten råder over centre med en helt særlig viden på disse områder, mens man i Skoleforeningen på grund af det forholdsvis lille antal af elever med netop disse udfordringer, ikke kan tilbyde en specialundervisning, der svarer til det, centrene kan.

- Desuden er samarbejdet et yderligere skridt hen mod ligestilling af de danske skoler, siger Udo Jessen.

Aftalen går ud på at lærere fra delstatens udviklingscentret overtager specialundervisningen, enten ved at de underviser børnene i de enkelte skoler, eller ved at børnene undervises i centrene i nogle timer om ugen.

- For vores børn og deres forældre har det virkelig været en udfordring, at vi ikke har kunnet trække på den specialviden, der ligger i udviklingscentret. Det har i sidste ende betydet, at nogle af vores børn har været nødt til at skifte til en tysk skole, så deres særlige behov har kunnet blive tilgodeset. Det ændrer den nye aftale på, siger Mona Jochimsen, som er leder af Skoleforeningens pædagogisk psykologiske rådgivning (ppr).

Kontakten til Danmark bliver drøftet

Indsatsområde

Mange elementer indgår i den overordnede plan, som skal styrke kontakten til Danmark.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig har nu i et år haft kontakten til Danmark som et indsatsområde. Nytænkning og intensivering på dette område er blevet diskuteret på forskellige niveauer i Skoleforeningen, både blandt det pædagogiske personale, forældrene og blandt eleverne.

- For det er vigtigt at huske, at vi snakker om en øget kontakt til Danmark for både elever, vores medarbejdere og forældrene, siger Skoleforeningens formand Udo Jessen.

Høre eleverne

- Derfor er det også vigtigt, at vi hører eleverne. Skoleforeningens fællesvalg har netop haft »kontakten til Danmark« på deres dagsorden, og de kommer med den klare udmelding, at de savner længerevarende venskaber med danske unge, hvor man besøger hinanden, skriver sammen og holder kontakt over flere år. Det er jeg rigtig glad for, for det en netop denne form for kontakt, der giver rigtig god mening og styrker lysten hos vores unge til at tale dansk, siger Udo Jessen.

- I øjeblikket er styrelsen og direktionen i gang med at undersøge, i hvilken omfang vores institutioner

De danske i Kiel var forleden samlet i daginstitutionen i Kiel-Pries til et åbent hus arrangement. Side 2

har kontinuerlig kontakt og/eller samarbejde med institutioner nord for grænsen. Vi er også i gang med at intensivere og udbygge efterskoleophold, og hele området »feriebørnsrejser« er under udvikling, siger han.

Skoleforeningens formand Udo Jessen og direktør Lars Kofoed-Jensen har haft møder med Sydslesvigudvalget for at drøfte, hvordan man i løbet af nogle år kan fordoble det antal af sydslesvigiske elever, som tager på efterskole i Danmark. Blandt

andet skal der tilbydes et »efterskoleledøgn« til alle elever i 7. klasse i Sydslesvig.

Målsætning

- Vores mål er, at der i nærmeste fremtid er en større kontinuerlig kontakt til Danmark på alle årgange og på alle vores institutioner, siger Udo Jessen og forklarer, at der mindst er to gode grunde.

- Tiderne skifter og samfundet forandrer sig, og derfor er det vigtigt, at

det danske mindretal og ikke mindst Skoleforeningen arbejder intenst på at vores fortælling om et levende mindretalsliv, der er værd at bevare og styrke videregives i Danmark. Samtidig er det for mindretallet en nødvendighed, at vores børn møder dansk kultur ikke kun hernede, men også i moderlandet. Og det er er mange muligheder for at knytte nye langvarige venskaber med unge i Danmark, at besøge og lære om steder, og ikke mindst har vi dejlige

lejrskoler i Vesterled og Rendbjerg til skoleelever, og vi har Hjerpested til daginstitutionsbørnene. Allesammen steder, der er under udvikling, og som indgår i vores overordnede planlægning omkring kontakten til Danmark.

Leder

Alle valg har konsekvenser

Hele livet igennem bliver vi udsat for at vælge eller beslutte os for enten det ene eller det andet. Det kan være småting som beslutningen ved morgenbordet, om det nu skal være ost eller marmelade, eller det kan være de store ting, som har større indflydelse på vores liv som valg af uddannelse eller en nyfødts navn. Når vi er små, så er det vores forældre, der vælger (bestemmer) for os. Det er dem, der igennem deres valg lægger linjen for vores fremtid. Forældrene i Skoleforeningen har for deres børn valgt den danske vej.

Men ligegyldig om et valg er lille og ikke livsafgørende, eller om det er betydeligt, som forældrenes valg af skolesystem, så har alle de 100.000 afgørelser, vi træffer i løbet af vores liv, en ting tilfælles. Et valg indebærer en konsekvens! Og denne konsekvens bliver vi nødt til at tage ansvaret for.

Ved at vælge en dansk institution for sit barn har man samtidig også valgt kultur, sprog og sindelag for sig selv og sine børn. Konsekvensen er derfor, at hvis man ikke behersker det danske sprog, bliver man nødt til at lære det. Man ikke kan forvente at klare sig med at bruge det tyske sprog i skolen. Børnenes 5 år i daginstitution (vuggestue og børnehave) burde være nok til at lære sproget og få et godt indblik i dansk kultur og traditioner.

Men også Skoleforeningen og vores institutioner har truffet et valg. Vi har sagt ja til, at hvert enkelt barn, og også denne beslutning har en konsekvens. Konsekvensen er, at det er pædagogernes og lærernes opgave, ud over formidling af pædagogik og den faglige viden, at tilegne sig viden om og formidle, hvad det indebærer at være del af det danske mindretal. Det er Skoleforeningens opgave at tilbyde danskundervisning til voksne, støtte kontakten til Danmark, både for elever, men også for forældrene, formidle viden om det danske arbejde i Sydslesvig og opfordre til at deltage i Skoleforeningens og mindretallets arrangementer. Alle vores medarbejdere, ligegyldigt om de er pædagogiske medarbejdere,, tekniske- eller kontormedarbejdere, er også rollemodeller for, hvordan vi lever i det danske mindretal. Har man besluttet, at ens børn skal gå den danske vej, eller har man søgt og fået job ved Dansk Skoleforening, så indebærer dette valg en konsekvens.

I vores tilfælde kan denne konsekvens ikke være en byrde, da man inden ansættelsen eller indmeldingen i daginstitutionen er blevet informeret om, hvad det indebærer at være del af Dansk Skoleforening og dermed det danske mindretal.

Det er os, forældre og medarbejdere, der har truffet et valg. Hvad dette valg så indebærer, kan der ikke være tvivl om og står ikke til debat.

Udo Jessen, formand

Børnehave inviterede indenfor

Åbent hus

Venner og naboer kom tæt på de danske i Kiel Pries.

I slutningen af april inviterede den danske børnehave i Kiel Pries mindretallet naboerne og venner til et åbent hus arrangement.

- Det laver vi med jævne mellemrum, fortæller daginstitutionsleder Tina Janzen.

- Både skolen, kirken, SSW, SSF og spejderne er med og har mulighed for at præsentere sig for gæsterne. Det er vigtigt for vores danske fællesskab hernede og giver et bedre sammenhold, siger hun.

Men det var ikke kun dem, der allerede er en del af mindretallet, der mødte op. Både naboer og folk, der er interesseret i at lære mindretallet og dets institutioner at kende, mødte op og fik en samtale med Tina Janzen og de andre foreningsfolk.

- Det er vigtigt, at vi er synlige i vores lokalområde. Mindretallet er mere eksotisk i Kiel, end det er i Flensborg, så folk vil gerne vide, hvad vi er for nogen. Og de bliver overrasket, når de hører, at det ikke er en eller anden form for sproginstitution, men at der tales dansk »hele dagen«, siger Tina Janzen.

Forældresminkning i stedet for børnesminkning.

Mange interesserede var mødt op til arrangementet.

Danske skoleelever kan vinde lejrskoleophold i Sydslesvig

Feriebørn

Der udloves 25.000 kr. til et lejrskoleophold til den klasse, der skaffer flest værtsfamilier.

Der er mange sydslesvigske børn, der gerne vil på ferieophold hos en dansk familie i sommerferien. Men der mangler et tilstrækkeligt antal danske familier, der vil være værtsfamilier.

Derfor går Rejsekontoret nu nye veje for at finde værtsfamilier. I

en henvendelse stilet direkte til tysklærerne i grundskolen opfordres tysklærerne til at engagere deres elever i at finde nye værtsfamilier. Den klasse, der finder flest familier, har mulighed for at vinde 25.000 kroner til et lejrskoleophold i Sydslesvig.

- Danske familier kan have stor glæde af at få besøg af et sydslesvigs barn, der taler både dansk og tysk i en tid, hvor der efterspørges øgede tyskkundskaber. Derfor tænkte vi: Hvorfor ikke lade skoleelever i grundskolen komme hjem og for-

tælle forældrene og andre voksne, de kender, om denne enestående mulighed. Det er selvsagt også i tysklærernes interesse, at den enkelte elev får et helt personligt dansk-tysk kultur-møde«, siger Knud-Erik Therkelsen, der er generalsekretær i Grænseforeningen.

Konkurrencen om at vinde 25.000 til et lejrskoleophold i Sydslesvig gik i gang den 5. april og varer frem til den 1. juni.

Nye ledere

Min afdeling: dagtilbudskontoret
Navn: Solveig Bendorff
Alder: 40 år
Familieforhold: Nyder livet sammen med min mand og to drenge på 4 og 6

Jeg kommer oprindeligt fra: Flensborg

Jeg er blevet konsulent i Sydslesvig fordi: Jeg har mega meget lyst til at påtage mig en konsulents udfordringer. Jeg ser det som en spændende og berigende opgave at bidrage med inspiration til faglig udvikling på forskellige niveauer i forhold til de mangfoldige opgaver konsulentarbejdet indebærer.

Mine fritidsinteresser er: bl.a. at stå på snowboard, øve mig i at blive bedre til windsurfing, motionere, være på tur med vores ældgamle autocamper i håb om at fjedrene ikke springer en skønne dag, rejse rundt i hele verden.

Min yndlingsbog/film/musik: Jeg er absolut Tatort-tilhænger og elsker at læse bøger inden for krimigenren. Musikken er svær at svare på – jeg har selv stået på scenen i 10 år og spillet Rock, Pop og blues. Men jeg hører gerne musik med soul- og funkindslag

I skolen var jeg bedst til: gymnastik, fis og ballade i pauserne, de sproglige fag, årgangsfester

Jeg har før arbejdet som: Dagtilbudsleder ved Skovgades Børnehave i Flensborg.

Min afdeling: Pædagogisk psykologisk rådgivning.
Navn: Mona Jochimsen
Alder: 50 år
Familieforhold: Jeg er gift med Hans, har to voksne sønner på 20 hhv. 22 år og to forkælede katte.

Jeg kommer oprindeligt fra: Er født i Slesvig og opvokset i Sønderbrarup

Jeg er blevet leder af ppr fordi: Det er en spændende udfordring, at PPR, som del af det nye Center for Pædagogik, er med til at påvirke den fremtidige udvikling i Skoleforeningens institutioner.

Mine fritidsinteresser er: Museer, politik historie og lange gåture.

Min yndlingsbog/film/musik: Siegfried Lenz er min yndlingsforfatter og »Deutschstunde« den bedste roman. Derudover er jeg fan af Håkan Nesser og Erland Loe. Lytter til forskellig slags musik lige fra Stan Getz til Metallica

I skolen var jeg bedst til: Dansk og Historie.

Jeg har før arbejdet som: Videnskabelig medarbejder på universitetet i Göttingen, i en klinik for mødre og børn i nærheden af Bredsted og siden 2000 ved PPR i Flensborg.

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen
Lars Kofoed-Jensen
Petra von Oettingen
Redaktion og layout:
Daniel Dürkop
Tlf. 0461-5047104
kommunikation@skoleforeningen.org

Elektronisk musik på timeplanen

Skolekoncert

Skoleelever fik et spændende kig ind i musik på computere.

Det er vigtigt, at skolen giver eleverne en bred musikalsk dannelse, for eksempel, når der arrangeres skolekoncerter. Forleden gæstede det sydslesvigske punkband Froo-Tee-Slips Duborg-Skolen, og lige inden påske var det det københavnske electro-band »Kopenhagen Laptop Orkestra«, som var på besøg på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg og Læk Danske Skole.

Bandet var oprindeligt booket til en koncert i Kühlhaus i Flensborg, og her er sydslesvigeren Roald Christensen med i bestyrelsen.

Musikoplevelse

- Jeg tænkte, at der nok aldrig før har været en skolekoncert med elektronisk musik, og at det kunne være en spændende oplevelser for de unge. Derfor kontaktede jeg musik-konsulent Ture Pejtersen i Skolefor-

eningen, og sammen arrangerede vi de to skolekoncerter, fortæller Roald Christesen.

Det er ikke første gang, at folkene bag »Kopenhagen Laptop Orkestra« møder skoleelever. Faktisk er de ret øvet i det, og de 90 minutter sammen med eleverne på de to skoler blev mere til en musikoplevelse end en ren koncert. De enkelte musikere gik i en dialog med eleverne og fortalte om deres roller eller rette-re sagt instrumenter i opsætningen: Bas, trommer, melodi og atmosfære.

- Det kan være lidt svært at forholde sig til elektronisk musik, fortæller Rasmus, som sørger for atmosfæren i bandet.

- For publikum er det svært at se, hvem det lige er, der producerer hvilke lyde af dem, der står på scenen. Det vil vi gerne vise dem, så derfor er de unge velkomne til at gå rundt på scenen og kigge og snakke med os, mens vi spiller. Så er det nemmere at få et overblik, fortæller han.

Og setuppet i bandet ser logisk nok

mere ud som et netarrangement, hvor en flok venner mødes for at spille på computere. Midt på scenen står der et stort bord fyldt med computere, skærme, tablets og en masse andet elektronisk grej.

Det hele hænger sammen

- Vi laver musikken på computere. Meget af det er improviseret og både vi musikere og computerne kommunikerer med hinanden, så det hele hænger sammen, siger Rasmus.

For eleverne var det en spændende oplevelse. At bruge computere som »musikinstrumenter« er der ikke mange af dem, der har prøvet, viser en hurtig rundspørge. Men teknikken er noget, de kan forholde sig til, og hvem ved, måske er der nogen af dem, der i fremtiden går på opdagelse i, hvad en computer kan bruges til ved siden af at spille spil og lave lektier.

Kontakten hen over grænsen

Indsatsområde

Skoleforeningen gør status og udvikler nye ideer med hensyn til »kontakten til Danmark«.

I efteråret 2016 lagde Styrelsen sig fast på »Kontakten til Danmark« som indsatsområde. Emnet har været diskuteret i Fællesrådet og er kommet med nogle anbefalinger, og der har været både en statusopgørelse og en ideudvikling i gang hos skolelederne i fællesskoledistrikterne. Skoleforeningens styrelse henvender sig derfor nu til samarbejdsrådene på alle skoler, så også de gør status og samtidig gør sig nogle tanker om, hvordan kontakten til Danmark kan udvikles på en meningsfuld måde i den enkelte institution, og hvordan man kan udvikle en systematik for kontakten til Danmark.

Minimumsforventninger

»Der er stor forskel på de enkelte institutioners nuværende aktivitet, men i Styrelsen er vi enige om, at der på skoleområdet ligger en minimumsforventning om kontakt til Danmark på alle årgange. Det kan være i form af ekskursioner, hvor man kommer i direkte kontakt med det danske, helst også med jævnaldrende danskere, besøg fra Danmark, lejrskoler, udveksling eller andet. Vi forventer som minimum lejrskole/udveksling såvel i grundskolen som fællesskolen og fællesskolens gymnasiale overbygning. Vi forventer, at disse aktiviteter indebærer besøg i København og/eller Aarhus – sådan at ingen forlader vores system uden at have været i en dansk »storby«.

Vi er overbeviste om, at kontakten til jævnaldrende spiller en stor rolle for motivationen til at udvikle det danske sprog. Det er derfor også

Unge mødes på tværs af grænsen.

“ Der er stor forskel på de enkelte institutioners nuværende aktivitet!

Styrelsens brev
til samarbejdsrådene

vores forventning, at der søges kontakt – og at dette prioriteres frem for ekskursioner, hvor eleverne ikke møder andre end en evt. guide.», hedder de i brevet, som er blevet sendt ud til samarbejdsrådene inden påskeferien.

I den forbindelse er det Styrelsens ønske, at børnene aktivt inddrages i udviklingen af kontakten til Danmark.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

De sønderjyske kommuner i spil

Indsatsområde

Skoleforeningen søger partnere i de sønderjyske kommuner.

En oplagt måde at udvikle kontakten til Danmark på, er et tættere samarbejde med skoler i Sønderjylland. Skoleforeningen har derfor henvendt sig til skoleforvaltningerne i de sønderjyske kommuner for at få etableret et samarbejde.

» Vi forestiller os partnerskaber, hvor vore institutioner arbejder sammen omkring møder mellem vore børn, møder mellem vore forældre og møder mellem vore ansatte. Vi vil rigtigt gerne samarbejde om pædagogisk udvikling, efteruddannelse, jobswap mellem pædagoger og lærere – men også møder på forvaltningsniveau ville have vores interesse«, skriver Skoleforeningen i et brev til kommunerne.

- Den personlige kontakt spiller en helt afgørende rolle. Skoleforeningen er derfor overbeviste om, at vi skal styrke den systematiske kontakt til Danmark for både vore børn med deres forældre og for vore ansatte, siger Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen.

I Brevet gøres der helt klart, at Skoleforeningens interesse på alle niveauer er »det danske«, men

at man også er klar over, at noget af det, som man har at tilbyde, er »det tyske«.

Tysk med sikkerhedsnet

»Vore familier lever i det tyske samfund, og tysk som flertalskultur spiller naturligvis en stor rolle i det levede liv. Vi ved også af erfaring, at vore medlemmer opfattes som »tyske« – selvom de snakker dansk - når de kommer til Danmark. Vi har noteret os, at Tysklandsstrategien også i Sønderjylland har betydet et ønske om mere kontakt med Tyskland – og vi kan dertil sige, at vi byder på »tysk med sikkerhedsnet«. Her er jævnaldrende, der taler og lever tysk, men som også kan dansk, sådan at samtalen ikke stopper, fordi det danske barn ikke helt kan udtrykke sig på tysk. Vi tror faktisk, at vore børn kan åbne tilgangen til det tyske på en måde, som giver et helt andet indtryk af kulturen og livet – ikke fordi de får en særlig guide-uddannelse, men blot ved at vise det liv, som er vores hverdag. Ligesom vi tror på mødet med jævnaldrende i forhold til motivationen for det danske, så tror vi, at danske børn kan få en helt anden tilgang til tysk, når de får denne menneskelige indgang«, hedder det i brevet.

Hans Andresen

Sydslesvigs danske skoles historie efter 1920

Bogpræsentation
onsdag den 07. juni 2017
kl 19.00 på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg.

Forhenværende skoledirektør Hans Andresen har skrevet en historisk fremstilling af det danske skole- og børnehavevæsen i Sydslesvig fra 1920 og frem til vore dage. Bogen belyser de politiske, rets- lige og økonomiske forudsætninger og vilkår, giver et overblik over Skoleforeningens udvikling og kan bruges som historisk opslagsværk. Bogen præsenteres af Flensborgs generalkonsul og grænselandsforsker, Henrik Becker-Christensen og professor emeritus i uddannelses- historie, Harry Haue.

Personalekontoret er en blæksprutte

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Portræt

Flere tusind ansættelser, ansøgninger og stillingsopslag skal hvert år igennem personalekontorets hænder. Og det er kun et udsnit af de mange arbejdsopgaver.

For nogle år siden fik Skoleforeningen samlet alle de opgaver, der har med personalet at gøre et sted. Personalekontoret blev født, og med omkring 1500 ansatte, heriblandt pædagoger, lærere, forvaltningsfolk, håndværkere, arkitekter, it-folk, pe-deller, rengøringsassistenter, psykologer, kokke, chauffører og mange andre, er der nok at se til.

- En betydelig del af vores arbejde er selvfølgelig ansættelse, siger kontorleder Bjarne Stenger-Wulff.

Kontaktflade

- Vi producerer omkring 300 stillingsopslag om året og bearbejder over 1300 ansøgninger. Vi udarbejder kontrakterne, registrerer de nye ansatte, ser på hvilke ydre krav, der skal tages hensyn til, for eksempel om ansøgeren er handicappet. Vi er er kontaktflade, både for de skoler, der søger personale, for driftsrådet og for ansøgerne selv, fortæller han.

Når en ny medarbejder så er ansat, starter analysearbejdet, for eksempel hvilke IT-retteligheder vedkomne har brug for eller hvilke arbejdsredskaber. Det er personalekontorets forarbejde, der gør, at de nye medarbejdere kommer godt fra start.

- Og så følger vi dem som ansatte. Vi administrerer barsel, orlov og tjenestefri. Pensioneringer, sygeperioder og henter tilskud til det offentlige til for eksempel handicappede medarbejdere. I samarbejde med de ansvarlige ledere tager vi os af personalesager.

Hele Skoleforeningens vikarordning ligger også i personalekontorets hænder. Der er tale om 3000 ansættelser af løse vikarer på skoler og i daginstitutioner hvert år. Administrationen klares i samarbejde med institutionslederne og Skoleforeningens lønkontor.

Resultataftalen

- Vi arbejder meget bredt og med masser af kontakt til alle de andre afdelinger, skoler og daginstitutioner, siger Bjarne Stenger-Wulff.

Det er også personalekontorets opgave at varetage sekretariatsfunktionen for hele voksenundervisningsområdet. Personalekontoret

koordinerer Skoleforeningens strategiplanlægning og tilrettelæggelsen af den resultataftale, Skoleforeningen hvert år indgår med det danske Sydslesvigudvalg. Og så spiller personalekontoret en central rolle i overenskomstforhandlingerne mellem Skoleforeningen og de enkelte medarbejdergrupper.

Når man har med personale at gøre i en organisation af Skoleforeningens størrelse, er det nødvendigt, at man er fleksibel og sørger for den nødvendige udvikling.

Løsninger

- Det kan netop være handicapområdet, hvor der er brug for at finde gode og individuelle løsninger sammen med Skoleforeningens handicapkommitterede. Et andet vigtig område er medarbejdernes sundhed: Vi identificerer, hvor belastningerne er på vores arbejdspladser, og hvordan vi kan forhindre, at folk bliver syge af at arbejde hos os. Vi har et ansvar over for vores medarbejdere, både for deres egen skyld, men også fordi de er en værdifuld ressource for Skoleforeningen. Det koster, at folk er syge, fordi vi mangler deres arbejdskraft og viden, siger Bjarne

Personalekontorets medarbejdere sidder i centraladministrationen i Flensborg.

Stenger-Wulff.

Skoleforeningen har på sundhedsområdet en særlig udfordring, fordi den har ansat folk, der arbejder i vidt forskellige miljøer. De medarbejdere, der dagligt har med børn og unge at gøre, har nogle helt andre behov end dem, der arbejder på et kontor i centraladministrationen eller håndværkeren på vores værksted.

Et overordnet emne for personalekontoret er effektivisering og digitalisering. For med over 3000 ansættelser om året, personalesager og katalogisering er der mange håndgreb, som kan gøres hurtigere ved hjælp af

computere.

- Vi har fået et godt overblik over de forvaltningsprocesser, der spiller en rolle med hensyn til administrationen af Skoleforeningens medarbejdere. Det kan gøres mere effektivt, både i skolerne, daginstitutionerne og i forvaltningen. For effektiviseringen betyder, at skoleledere og daginstitutionsledere har mere tid til pædagogiske opgaver, siger Bjarne Stenger-Wulff og kommer med et eksempel.

Effektivisering

- Når vi ansætter 3000 løse vikarer,

betyder det, at skolelederen hver eneste gang skal udfylde nogle skemaer, som vi så skal bearbejde. Vi vil hen til en digital løsning, som gør dette arbejde meget nemmere. Men sådan et system kan man ikke købe sig til. Det er så specielt, at det skal skræddersyes til Skoleforeningen og det ligger der selvfølgelig en masse programringsarbejde i, siger han.

Og de mange udfordringer betyder også, at medarbejderne på personalekontoret er indstillet på at lære noget nyt hele tiden, ikke mindst ved at efteruddanne sig.

- Det bliver vi nødt til, for vi har

en vigtig opgave i forhold til Skoleforeningens medarbejdere. De skal føle sig trygge og skal serviceres på en god måde, både når det kører godt, og når der opstår problemer, og der er brug for rådgivning. Medarbejderne skal føle, at vi er der for deres skyld, og at de til enhver tid kan ringe, når de har brug for hjælp, siger han.

De danske i Læk med fokus på sproget

Pædagogisk dag

Ansatte og forældre i Læk vil udarbejde et idekatalog, som skal styrke det danske sprog.

I Læk har personalet og forældre fra den danske skole og daginstitutionen forleden været samlet til en fælles pædagogisk dag. Emnet var »tal dansk«, for her føler begge institutioner, at der ligger en udfordring.

- Det er noget, vi har diskuteret rigtig meget, især, hvordan vi får børnene til at tale mere dansk, siger skoleleder Per Sørensen.

Inputs

- Den pædagogiske dag skal give os nogle inputs til arbejdet med sprogede børn, hvordan vi kan styrke deres danske sprog, og hvilke hjælpe-

Medarbejderne på skolen og i daginstitutionen samt forældrene var med til en pædagogisk dag, som skal munde ud i nogle redskaber, der fremmer det danske sprog hos børnene.

midler, der er . De to samarbejdsråd skal så i fællesskab udarbejde et idekataloget til forældrene. Jeg synes, det er meget vigtigt, at de to institutioner gør det sammen, for det er en udfordring vi er fælles om, siger Per Sørensen.

For ham er det vigtigt, at der er en positiv tilgang til sprogarbejdet.

- Stokkemethoden virker ikke, det skal være lysten, der driver sproginlæringen, siger han.

Sindelag

- Vi har diskuteret sindelaget rigtig meget, og jeg tror, vi er nået ret dybt ind til kernen af, hvad en sydslesviger egentlig er: Det er nemlig, at der er rigtig mange versioner af dem, og det skal man tage hensyn til, når man arbejder med børns sprog. Og derfor er det også vigtigt at minde forældrene om, at de har et ansvar

for deres børns sproginlæring og at huske dem på, at de har truffet et valg på deres børns vegne. For det er altså ikke en naturlov, at vi har en dansk skole og en dansk daginstitution her i Læk. Det er ikke mindst forældrenes engagement, både i forhold til mindretalslivet og i forhold til deres børns skolegang, der er en betingelse for, at der er et mindretal, siger han. Per Sørensen tror, at kontakten til Danmark, som jo er et af Skoleforeningens indsatsområder, er en vigtig brik i sprogarbejdet.

- For os som pædagoger handler det jo både om at formidle dansk sprog og kultur, og det betyder, at vi enten skal opsøge kulturen nord for grænsen, eller vi skal hente den ned til os, siger Per Sørensen.

FOTO: ARKIV

Et madarrangement for hele familien.

Aftensmad på dansk

Kursus

På Jaruplund Højskole kombineres danskundervisning med madlavning og hygge.

Der er lagt op til mad og dansk på højskolen tirsdag den 30. maj klokken 16.30 til 19.30.

- I fællesskab laver vi mad og taler dansk. Derefter spiser vi sammen, alt imens vi fortsætter samtalerne på dansk, fortæller højskolelærer Anna-Katharina Gärtner.

Sammen med højskolens kok og dansklæreren kigger deltagerne på opskrifter, tilbereder

maden, hygger med danske gloser, dækker bord og snakker. Alt imens kan familiens børn hygge sammen. Højskolen har arrangeret børnepasning for børn fra 5 år. Pasning består af boldspil i gymnastiksalen, dansk børnefilm i biografen plus udendørsaktiviteter, hvis vejret tillader det. Fra ca. klokken 18.30 er børnene så inviteret til at spise med hos de voksne. Arrangementet koster 10 euro for de voksne og 5 euro for børn. Tilmelding til Jaruplund Højskole: på telefon 04630 969140 eller mail: kontoret@jaruplund.de

FOTO: SONJA PRÜHS

Eleverne får præsenteret det samlede beløb på 1129,60 euro fra læsesponsorløbet på Sørup Danske Skole.

Sørup er i mål

Indsamling

I ca. to år har eleverne på Sørup Danske Skole samlet penge sammen til at kunne købe en karrusel til legepladsen.

- Det er al form for overskud, som indgår i elevråds-kassen. Det har skolen bestemt for lang tid siden. Lige meget om det er vores årlige loppemarked, ugentlige madkiosk eller et lokalt arrangement, hvor vi sælger kaffe og kager, siger pædagogmedhjælper Gerburg Ullrich, som bogfører kassen sammen med de ældste elever fra SFO'en. Skolen har for over to år siden spurgt eleverne, hvilke legeredskaber de kunne ønske sig til legepladsen, og enigheden var stor. Det skulle være et karrusel ud af metal med to m i diameter, hvor de kunne dreje hinanden rundt.

- Desværre viste det sig nu, at

den var blevet 200 euro dyrere i mellemtiden, men det er der en løsning på. Når de unge er så dygtige til at spare op over en lang periode, så fortjener de lidt hjælp. Skolen dækker gerne resten og har altid sagt, at vi betaler for, at den bliver stillet op, siger skolelederen Anja von Oettingen. Det er især skolens læsesponsorløb, som fandt sted under læsefestivalen i marts, som gav anledning til glæde.

Nu kan det bestilles

- Vi har lige regnet alle sponsobeløb sammen og har tjent 1129,60 euro, så nu kan legeredskabet bestilles, siger klasselærer Manja Ratai-Grumser, som alene med sin 1./2. klasse har samlet over 700 euro sammen. Så om et par uger vil eleverne på Sørup Danske Skole kunne få ekstra vind under vingerne, når de sidder på den selvbetalte karrusel. Projekt har så alt i alt kostet lidt under 3000 euro.

Nybygningen på Duborg-Skolen er blevet ryddet.

Ombygningen mærkes næsten ikke

Ombygning

Mens håndværkerne er i gang med det store byggeprojekt på Duborg-Skolen går skolehverdagen sin gang i den gamle bygning og de midlertidige lokaler i Schulgasse.

Siden efterårsferien er håndværkere flyttet ind på Duborg-Skolen i Flensborg, eller rettere sagt i nybygningen, for det er der, det omfattende byggeprojekt på skolen starter. Ombygningen med opførelse af blandt andet nye faglokaler varer til cirka påsken i 2018. Går det efter planen, flytter eleverne fra 11. til 13. klasse, som nu udelukkende undervises i skolens gamle bygning, ind i de nye omgivelser, og tiden frem til marts 2019 skal bruges til ombygningen af skolens gamle del.

Spørger man på skolen, hvad ombygningen betyder i dagligdagen, trækker folk på skuldrene. Faktisk er det sådan, at hvis man ikke ved det og går lidt rundt med skyklapper på, lægger man slet ikke mærke til byggearbejdet. Den mest markante ændring er nok, at kantinen har fået et nyt »hjem« på skolegården, og at der mangler en flok elever, nemlig dem fra 7. til 10. klasse. De er blevet udstationeret i en forhenværende tysk skolebygning i Schulgasse i Flensborg, fortæller vicerektor John Læsøe.

Årsagen til, at man næsten ikke mærker byggearbejdet er ret enkelt. Duborg-Skolen består af to bygninger ved siden af hinanden. De er forbundet med en glasgang, hvor man kan krydse over fra den ene til den anden bygning i stueetagen og på 1. og 2. sal. Denne glasgang er blevet lukket, kun på 2. Sal er der en tilgang, så man kan bruge nogle enkelte faglokaler til fysik, kemi og biologi. Resultatet er, at man stort set ikke hører eller ser håndværkerne.

- Det hele er meget aflukket, så vi får ikke så meget med, siger John Læsøe.

Så mens eleverne var meget interesseret i idefasen, spiller byggeprojektet ikke længere den store rolle i deres hverdag. Det er ikke så sært, da de fleste af de nuværende elever slet ikke vil være på skolen mere, når ombygningen afsluttes i 2019.

Mens de ældre elever altså trives på Duborg-Skolen, er det yng-

Multirum i Schulgasse.

Ombygningen er gået i gang.

ste flyttet ud, men de går stadig på Duborg-Skolen, lægger afdelingslederen for fællesskolen, Torben Hansen vægt på.

- Vi er fortsat én skole, bare placeret på to forskellige steder siger han. Og han er godt tilfreds med faciliteterne i Schulgasse.

- Det er småt, men godt, siger han.

For de yngre eleverne har de nye omgivelser betydet en skærpelse af identiteten som fællesskole.

- I den »gamle« Duborg-Skole er der meget frie rammer. Man er som fællesskole del af noget, der er større, og skolen har mange forskellige ind- og udgange. I Schulgasse er vi os selv. Her er vi en fællesskole, siger Torben Hansen.

Mens man før i tiden ikke har haft mulighed for at begrænse eleverne i at komme og gå, har man nu sat nogle strammere rammer.

- Eleverne fra 7. til 9. klasse må faktisk ikke forlade skolens område. Og de må heller ikke være in-

denfor i frikvartererne. Det mener vi har nogle fordele, ikke mindst, at eleverne har fået noget frisk luft. Vi har oplevet, at tøjljerne på den »store« Duborg-Skole har været lidt for frie. Her kan vi bedre styre eleverne, og der har næsten heller ikke været protester, siger han med et smil.

Både lærere og elever har fundet sig godt tilrette i den nye bygning. Klasselokalerne er faktisk en del større end det, de er vant til fra Duborg-Skolen. Der mangler små grupperum, og lærerne mangler lidt arbejdsplads, men det har man arrangeret sig med, blandt andet ved at omfunktionere en lille sal til et multirum for musik, forældremøder og klasselokale for 8b.

- Det hele fungerer, og vi synes, at Skoleforeningens tekniske afdeling har lavet et fantastisk stykke arbejde. Det er blevet så optimalt, som det kunne blive, siger Torben Hansen.

Drager på Bredsted Danske Skole

Kultur

En emneuge fik sat Asien på landkortet.

Eleverne på Bredsted Danske Skole ved nu rigtig meget mere om Asien, end de gjorde for nogle uger siden. I to uger har en emneuge på skolen drejet sig om den fjerne kontinent. Melissa og Julius var blandt andet med på madholdet og sørgede for, at de andre elever fik

rigeligt med asiatiske retter under forløbet. - Og vi har prøvet asiatisk gymnastik, shou gong, fortæller de. Skolen har bogstavelig talt sat asien på landkortet. For en vigtig del af emneugen har det været at lære børnene om geografien. - Det har været rigtig sjovt, fordi det er noget helt andet end den skolehverdag, vi ellers har, fortæller de to elever. Ved siden af madlavning var der en masse

andre workshops. En af dem hed »livsenergi«, hvor der blev arbejdet med Yogaøvelser og gymnastik for at finde den indre styrke og balance. Der blev også arbejdet med Feng Shui for at forandre skolens indretning og skolegård. Der var en workshop om Indien, asiatisk idræt, masker og skyggeteater, origami, og der blev designet kimonoer. Og så var der et drageværksted. Her hørte eleverne om, hvad drager er, hvor-

dan de ser ud, og hvilken betydning drager har for den asiatiske befolkning og kultur. Der blev lyttet til dragehistorier, lavet egne små drager, og de unge var med til at pynte et stort dragehoved, hvormed de dansede en typisk kinesisk dragedans. Og det gjorde alle til et optog igennem byen og en stor afslutningsfest på torvet i Bredsted.

Julius og Melissa laver en thailandsk curry.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

FOTO: PRIVAT

Optog igennem byen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Elever fra Kobbermølle Danske Skole var med i udstillingen. Sammen med unge fra en tysk, en dansk og en tysk mindretalsskole har de malet billeder med grænselandet som emne.

Danske og tyske billeder

Udstilling

Kulturtårnet i Flensborg har for tiden en grænseoverskridende udstilling. En del af billederne kommer fra elever fra fire danske og tyske skoler på begge sider af grænsen.

Masser af danske og tyske flag, hotdog og currywurst, hjerter, regnbuer og glade mennesker. Danske og tyske børn nord og syd for grænsen er meget enige om, hvad der forbinder dem i grænselandet, hvis man kigger på de billeder, som unge fra Waldschule i Flensborg, Kobbermølle Danske Skole, den tyske skole i Padborg og Rinkenæs skole har produceret til en udstilling, som kan ses i »Kulturturm« i Flensborg frem til den 28. maj.

De unge kunstnere har fået lov til at udstille i en lille særudstilling til

en udstilling af »store« danske og tyske kunstnere, som gæster Flensborg lige nu. Den er arrangeret af Flensborg Fjords Kunst & Kulturforening (FFKK), som netop er en sammenlutning af danske og tyske kunstnere.

Refleksion

For børnene har det været en god proces at reflektere over deres situation som grænsegængere, mener skoleleder Ellen Christensen fra Kobbermølle. Men mest af alt handler det om at møde andre unge på tværs af grænsen, og det gjorde de, for efter udstillingsåbningen gik de i fællesskab på legepladen.

Elever fra Egernførde gav en hjælpende hånd ved Special Olympics

Sport

Heldagsskolens badmintonhold var med som frivillige, da handicappede dystede om billetten til de nationale Speical Olympics mesterskaber.

Forleden blev der afholdt en kvalifikationsstævne i badminton til Special Olympics (for folk med ikke-synlige handicap) på Schulzentrum Süd i Egernførde. Vinderne kvalificerede sig til de nationale mesterskaber i Kiel til næste år. For at en sådan foranstaltning kan gennemføres, er det nødvendigt med frivillige kræfter. Ved et tilfælde er arrangørerne faldet over Egernførde badmintonklubs hjemmeside og har dermed fået kontakt til Jens Büßen. Jens har i dette skoleår ligeledes stået som instruktør for Jes Kruse Skolens heldagsskoleaktivitet badminton. Han var hurtigt ude for at samle frivillige fra skolens hold, der kunne fungere som dommere ved stævnet.

Dommere

Stort set hele holdet har deltaget hele dagen som dommere og hjælpere til de forskellige kampe. Deres opgave bestod i at tælle point og vise spillerne tilrette på banen, og bortset fra nogle startnerver var det en opgave, de udførte roligt og sikkert og med en stor respekt for deltagerne.

I alt har der været 33 deltagere,

FOTO: PRIVAT

Badmintonhold gør en forskel.

der har spillet kampe á 7 minutters varighed. Eleverne var hele dagen meget motiverede, pligtogfyldende og har syntes, at det har været et spændende arrangement at deltage i. Fra Jes Kruse-Skolens side har det været nemt at sige ja til at hjælpe ved et sådan arrangement, da det ligeledes tjener som en god reklame for skolens heldagsskoletilbud og viser, at vi som mindretal også kan og gerne vil yde vores. Når man derefter ovenikøbet får en stor ros med fra arrangørerne, så har det været indsatsen værd.

En mørk musical som tager miljøforurening op.

Musicalprojekt vakte de unges kreativitet

Musical

Flittige elever arbejdede med miljøproblemerne og stod frem på scenen.

Elever fra 4. - 6. klasse på Sønder Brarup Danske Skole har forleden indstuderet og opført en musical for forskellige danske skoler og på Europatag i Rendsborg. Det pædagogiske projekt er et samarbejde mellem Skoleforeningen og Friedrich Bödecker Kreis Schleswig Holstein.

Kredsen er en forening af forfattere inden for forskellige genrer, som er involveret i oplysningsarbejde i hele Tyskland. Forfatterne tager for eksempel ud på skoler for at læse for eleverne eller, som i det her tilfælde, at indstudere en musical med de unge. Det er forfatter og instruktør Uschi Flacke, som har skrevet »Die wundersame Reise des Bastian Blue«, en musical der har miljø som emne. Kendt er hun blandt andet for at have skrevet drejebøger til de to

Instruktørholdet Uschi Flacke og Manfred Schlüter.

meget populære tyske børne-tv-serier Schloss Einstein og Die Pfefferkörner. I Sønder Brarup arbejdede hun med børnene sammen med Manfred Schlüter, en forfatter og illustrator, som blandt andet har illustreret bøger

fra Michael Ende og Boy Lornsen. - Musicalen tager emner som forurening, vandspild, kampen imod miljøsvineri og vores overforbrug op og fortæller den i børnehøjde, siger Uschi Flacke.

- Det er vigtig, at vi ikke bliver overpædagogiske. Det skal være noget, de unge har lyst til, siger hun. Eleverne har haft travlt. På tre dage har de selv skrevet nogle af teksterne i et skrivestue, og de har lært sangene og øvet stykket på scenen. Sammen med Manfred Schlüter har de fremstillet kostumer og rekvitter. De er blevet trænet i, hvordan man taler, og hvordan man bevæger sig på en scene.

Kreativ proces

- Forud for denne kreative proces har børnene selvfølgelig skullet indhente informationer om miljøproblemer. Og det har en pædagogisk effekt. I alle faser af tilblivelsen af sådan en musical sensibiliserer vi børnene for miljøet, siger Uschi Flacke. Som udgangspunkt elsker børn at stå på en scene, er Uschi Flacke overbevist om. - Vi vækker lysten til at være kreative. Og det er en musical og miljøemnet rigtig godt til, siger hun. Der

for leverer hun mange øvelser til de skoler, hun besøger, så lærerne kan tage emnet op efterfølgende.

- Sådan et projekt forandrer de unges personlighed. Det at skulle stå på en scene, nervøsitet og det hårde arbejde giver en tilfredshed, fordi man har opnået noget, siger Manfred Schlüter.

For Margrit Ehbrecht, formanden for Friedrich Bödecker Kreis, er det møde, de unge har med litteraturen og miljøemnet, en vigtig del i barnets udvikling.

- Det handler om at gøre de unge bevidste om, at vi er i en vanskelig situation. I musicalen kan de unge løse miljøproblemerne, men det kan de ikke uden videre i den virkelige verden, og det får dem til at tænke sig om, siger hun.

Friedrich Bödecker Kreis har igennem længere tid haft et samarbejde med Skoleforeningen og har i mere end 30 år sendt forfattere ud for at møde børn.

Forældre i Danmark efterlyser mere vejledning

Undersøgelse

Forældre har forskellige behov i dialogen med daginstitutionen.

Mange forældre efterlyser ifølge en ny undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) mere vejledning fra deres børns daginstitution i, hvordan de kan styrke børnenes trivsel, udvikling og læring. 61 % af forældrene efterspørger vejledning fra personalet i, hvordan de styrker

deres barns sociale relationer, og 59 % af forældrene ønsker vejledning i at styrke deres barns sprog. Samtidig efterspørger 71 % af forældrene vejledning i at gøre deres barn skoleparat.

Samarbejde

»Tallene viser, at forældrene rigtig gerne vil samarbejde med det pædagogiske personale om deres barns trivsel, udvikling og læring. Men undersøgelsen viser også, at institutionerne ikke altid lykkes med at møde

forældrenes ønsker om vejledning,« siger evalueringskonsulent Laura Detlefsen, der står bag undersøgelsen.

Der er dog emner, som forældrene siger nej tak til at få vejledning i. Det drejer sig om vejledning i barnets primære omsorg og opdragelse. Fx ønsker 70 % af forældrene ikke vejledning i, hvordan de bedst opfylder barnets basale behov om kost og søvn, og 65 % ønsker ikke vejledning i, hvordan de opdrager deres barn og sætter grænser.

Der er forskel på forskellige forældregrupper ønsker til den vejledning, daginstitutionerne kan give. Forældre med kort uddannelse og tosprogede forældre ønsker fx i højere grad end forældre med en videregående uddannelse og forældre, der taler dansk i hjemmet, at det pædagogiske personale har fokus på barnets læring i hjemmet. Samtidig er kortuddannede forældre og tosprogede forældre også mere positivt indstillede over for vejledning omkring barnets opdragelse og omsorg end de

øvrige forældre er.

Forskellige behov

»Det er vigtigt, at daginstitutionerne er opmærksomme på, at forældre er forskellige, og at de derfor også har forskellige ønsker til og behov for vejledning. Et differentieret forældresamarbejde kan være med til at styrke alle børns muligheder for at trives, udvikle sig og lære, og det kan være med til at gøre en forskel i forhold til at mindske betydningen af social arv,« siger Laura Detlefsen.